

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT binnen de stad, 7 fr. per jaar. buiten de stad, 8 fr. Een blad afzonderlijk 15 centiemen. Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 17 JUNI.

XXVe verjaardag der regeering van Pius IX.

Onderschijsing ten voordeele der Armen.

Table with 2 columns: Item and Amount. Includes 'Bedrag der vorige lijst', 'M. Beels', 'Naamloos', etc.

Totaal 802,20

Deze som zal morgen aan de armen uitgedeeld worden.

Jubelfeest van Z. H. den Paus.

16 JUNI 1846-1871.

Een vreugdekreet ontspringt aan aller borsten : het heuglijkste aller feesten wordt thans gevierd, de vijf en twintigste verjaring van het roemrijke Pausdom van O. H. Vader Pius IX.

Ja, de roemrijke Pius IX, vervolgd en verdrukt door de Revolutie, belaagd door de vrijmetselarij en hare werktuigen, de liberalen, gehoord en bespot door al de vijanden van den godsdienst, de onsterfelijke Pius IX, heeft van God de buitengewone genade ontvangen den Pausdom te regeeren gedurende een tijdverloop van niet min dan 25 jaren, tijdverloop, dat, sedert den H. Petrus, door niet een der Pauzen bereikt is.

Juchit dan katholieken, juchit en jubelt, uw algemeene Vader viert zijn Jubelfeest van vijf-en-twintig jaren Pausdom !

En welk roemrijk Pausdom ! Vijf-en-twintig jaren gekenmerkt door woelingen en omwentelingen ; vijf-en-twintig jaren gekenmerkt door eene Revolutie die hem te Rome verjoeg en al de tronen van Europa deed waggelen. Door de Franschen terug op zijnen troon geplaatst was hij weldra opnieuw blootgesteld

EEN HART VAN WAS EN IJZER.

Een dorpsgeschiedenis in Zwitserland.

(Vervolg.)

Reeds acht dagen rustte het lijk in het graf; het was omstreeks den middag : vrouw Walters stond aan de heg van den tuin en sloeg hare bliken beneden den molen. Zij dacht aan hem die haar nimmer uit de gedachte was. Daar kwamen drie mannen het bergpad op, de zonnestralen schitterden op de wapenrokken, waari twee hunner gekleed waren. Toen zij nader kwamen, erkende zij den schout, die in het midden der beiden anderen liep. Vrouw Walters kon zich niet herinneren, dat zij ooit politie-beambten in de omstreken gezien had, uitgenomen de veldwachter, die het politie-ambt mede waarnam. De drie mannen openden de kleine deur van den tuin en gingen zonder op de vrouw te letten in het huis. Zij ijld naar de deur en vond hen op de doschvloer.

« Waar is de jager, uw zoon ? » vroeg de schout. « Ik weet het niet, » antwoordde de moeder op bedaarden toon, « hij is van morgen vroeg uitgegaan, doch hij zal weldra komen, want het is reeds hoog middag. » Zonder uitnodiging begaven zij zich in het woonvertrek, gingen zitten en schenen op de komst van den jager te wachten. De koude vragende blik, die de drie mannen op vrouw Walters richtten, bevreesde haar, daar de schout anders vol deklaeming en openhartig met haar sprak. Juist waren de mannen bezig, om hunne pijpen aan te steken, toen men voetstappen op den dorschvloer hoorde, de deur werd geopend en Max stond tegenover de man-

aan de kuiperij en arglistige aanslagen van de Italiaansche omwentelingsmakers en van het plichtvergeten gouvernement van Piemont, dat hem eerst een deel van zijn land en verleden jaar al zijne Staten ontroofde.

Maar, was het Pausdom van Pius IX vruchtbaar in tegenspoed en beproevingen, het leverde ook, langs eenen anderen kant, groote vertroosting op. Vooreerst was Pius IX getuige van de talrijke bekeeringen der Engelsche Protestanten en de altijd toenemende uitbreiding van het Katholicismus in de Vereenigde Staten van Amerika ; twee groote leerstukken werden onder de regeering van Pius IX uitgeroepen : de onbevleete Ontvangenis der H. Maagd en de onfeilbaarheid van den Opvolger van den H. Petrus. Verscheidene malen zag de doorluchtige Paus bijna al de bisschoppen der katholieke werd rondom zich vereenigd om maatregelen te nemen voor het welzijn van Godsdienst en Kerk.

Welnu, die roemrijke regeering, dat Pausdom zonder weerga, gaan wij morgen toejuichen !

De Liberaal van Leuven en de Vedette van Tongeren.

Er bestaat te Leuven onder den naam van Liberaal een blad hetwelk de waardige broeder is der Vedette van Tongeren. Staat er een smerig artikel in den Liberaal, weest zeker dat de Vedette hem den volgende zaterdag met herwarmede saus aan hare twee en dertig gebonneerden zal opliepen. Van zijnen kant laat de leuvensche Liberaal geene gelegenheid voorbij gaan om desmeerpapperijen der Vedette herop te stoven.

Over veertien dagen stond in Brussel de H. Inkwisitie. De verbaasde lezer vernam daarin hoeveel menschen er door de paters der Inkwisitie verbrand of gehangen waren geworden. De verstandige lezers trokken wel wat de schouders op maar de liberalen beefden van schrik.

De Liberaal van Leuven had er acht dagen lang de bibbelkoorts van, maar dat belette hem niet van het belachelijk artikel der Vedette, als was het woord van zuiver evangelie, te herhalen.

Maar te Leuven bestaat nog een ander blad, onder den naam van Het Vaderland, en dat blad dat openhartig tot de katholieke denkwijze behoort laat zich niet voorbij praten

nen in de deur, die van hunne stoelen opstonden. Na een korten groot sprak de schout : « Wij zijn op orde van het gouvernement tot u gekomen om betreffende den moord van u broeder nadere berichten van u in te winnen. En alzoo vragen wij u of gij het een en ander van zijnen moordenaar weet ? »

« Mij dunkt gij moet er meer van weten dan ik, » antwoordde de jager, « gij hebt hem opgegraven, niet ik ; en zoo zich eenige sporen van den moordenaar vertoonden moeten, dan zullen zij daar te zoeken zijn, waar men hem begraven heeft. Geloof gij dan, dat ik, wanneer de moordenaar mij bekend was, een oogeblik zou gedraald hebben om hem aan het gerecht over te leveren. »

« Doch wanneer de persoon, die den moord bedreven heeft, » vroeg de schout verder, « u zeer na bestond, zoodat gij hem meer bemindt dan uw eigen broeder, — laat ik het maar openlijk zeggen, wanneer gij de man waart, wien de moord wordt toegeschreven, wat dan ? »

Vrouw Walters werd doodsbleek bij deze woorden : ofschoon zij al geen enkel oogeblik aan de onschuld van haren zoon twijfelde, toch had zij te veel ondervinding van het leven, om niet te weten, dat op deze woorden eene reeks van smarten volgen konden, die een hart vol eeregevoel, evenals het hare, diep krenken moesten. De jager zeide met een gedwongen lach : « Wanneer gij niets anders te zeggen hebt, schout, dan had gij de moeite van den weg naar ons wel kunnen sparen. Maar bij den Hemel, » zoo voegde hij er vertoord bij, « dat is eene zware beschuldiging die gij bewijzen zult. »

« Laat dat aan het gerechtshof over, mijnheer de opzichter, sprak een der politie-beambten bedaar ; hij stond op en legde de hand op den schouder van den jager : « In naam des Konings, gij zijt onze gevangene. » Een angstkreet ontglipte aan de lippen der

door het ijdel gesuf van den Liberaal en de Vedette.

Luistert eens hoe Het Vaderland er over denkt :

DE ALLERHEILIGSTE INKWISITIE.

Wij hooren sommige onzer lezers zeggen, wij wisten niet dat de paters zoo'n bloedlorstig ras van menschen waren, die de menschen kapot maakten, ja zelfs levendig verbrandden ! Dat hadden wij nooit gehoord. Waar mag dat toch ergens voorgevallen zijn ?

« Waar ? — In Spanje, waar de paters der heilige Inkwisitie de menschen naar den anderen wereld zonden als of het niets ware. — Zoo ten minste zegt het de Liberaal. »

Ja maar, waar heeft de Liberaal het juiste getal slachtoffers van de Inkwisitie gevonden ? — Waarschijnlijk in de werken van Joseph de Maistre en andere serieuze schrijvers, welke over deze instelling gehandeld hebben ?

« Alons donc, onnoozel menschen dat ge zijt, de Liberaal is al slimmer. Hij lacht wel een beetje met die serieuze schrijvers, hij zoekt liever zijne statistieken in de Vedette. »

WIE EN WAT DE VEDETTE IS.

De Vedette wat is dat voor een ding ? De Vedette, wel dat is een smerig Fransch blad dat te Tongeren uitgegeven wordt, dat Jesuïeten eet van s'morgens tot s'avonds en dat — volgens het zeggen der liberalen zelve — meer kwaad aan zijne eigen partij doet dan de katholieke dagbladen zelve.

En als gij weet, lezers, dat hoe smeriger en ruiger taal een gazet spreekt, hoe welkommer ze bij den Liberaal is, dan kunt ge oordeelen of het artikel der Vedette over de Inkwisitie door onzen konfrater bewonderd werd. Hij maakte dan aanstonds eene Vlaamsche saus over den Franschen kost van de Vedette, en 't ding was klaar.

Dat is nu allemaal wel en goed, maar waar heeft de Vedette die statistieken gehaald ?

Misterie. Heeft zij ze uit haren duim gezogen ? Heeft zij ze misschien in het eene of andere oud prulschrift gevonden, dat reeds honderdmaal wederlegd is ?

Of komt ze voort van den eenen of anderen ketterschen zweeper ?

Daar kunt gij naar raden, lezers, want de Vedette zegt er niets van.

En dan schrijft de Liberaal onder zijne statistiek als een echte Don Quichotte :

« Deze cijfers hebben geen uitleg noodig. »

Om den bliksem, neen, zij hebben zeker geen uitleg noodig, omdat zij valsch en uitgevonden zijn.

moeder, zij wroeg weenend hare handen en jammerde : « Mijn God, wat is dat voor eene nieuwwe boodschap, zal er dan geen einde aan het lijden komen ? »

« Wees bedaar, moeder, en ween niet, » zoo trachtte de zoon zijne moeder tot bedaren te brengen, « laat de dwaasheden een paar dagen begaan, weldra moet het duidelijk worden, dat ik zoo onschuldig aan den moord ben als een pas geboren kind. » Doch hoe welmeenend en zacht deze woorden klonken, toch vermochten zij de moeder niet te troosten over het verlies van haren tweeden zoon, dien deze drie mannen met zich mede voerden.

Voor het hof van assisen stond vier maanden later een man, die voor allen een raadsel was. Toen men de aanklacht voorgelezen had, die broedermoord bevatte, en de president hem vroeg of hij daarentegen iets in te brengen had, verzocht hij niet anders dan dat men het proces op nieuw beginnen zou en naar de regelen der strengste gerechtigheid te werk gaan. Terwijl de getuigen gehoord werden, zat hij daar in zich zelve gekeerd, zonder de minste deklaeming, als iemand, die reeds alles wist. Dit zijwendend voorkomen zou voor menigeen het kenmerk van het bewustzijn van schuld geweest zijn ; maar toen hij opstond en met vaste stem zijne onschuld bepleitte en met vrijmoedigheid den rechter bad, dat hij alles in de kleinste bijzonderheden onderzoeken zou, opdat de schuldige ontdekt zou worden, moest ieder weder erkennen, dat hij rein was van broedermoord. Doch toen hij uitgenoodigd werd, om het bewijs te leveren, dat hij tijdens den moord ver van de plaats der euveldaad verwijderd geweest was, kwam er een sombere wolk over zijn hoog voorhoofd, dan bleef hij steken en zweeg, en er trad geen enkele getuige voor hem op.

Men had vrouw Walters in de gerechtszaak niet betrokken ; maar hare tegenwoordigheid

Vraag dan toch eens aan uw Fransch wijf uit Limburg, Liberaal, waar ze hare statistieken ergens gehaald heeft.

Dan zullen wij verder zien.

INDIEN DE STATISTIEKEN ECHT WAREN.

En indien de statistieken echt waren, wat zoude dit tegen de paters en geestelijken bewijzen ? Niemandalle.

Iedereen — de Liberaal en zijn Fransch wijf van Tongeren uitgenomen — weet immers dat de Inkwisitie eene politieke rechtbank was en op verre na geene godsdienstige.

Voor al wie het werk van graaf Joseph de Maistre over het politiek karakter der Inkwisitie gelezen heeft, kan dit geenen schijn van twijfel opleveren.

Maar nog eens, de Liberaal lacht wel een beetje met al de Maistre's der wereld : de opinie der Vedette is voor hem alleen meer waard dan de getuigenissen van al de geleerden van den aardbol.

En de Vedette heeft gezegd (magister dixit) « dat de heilige Inkwisitie, van 1481 tot 1808, in Spanje 35,156 kettors levend verbrand heeft, 18,049 in beeltenis en 108,215 veroordeeld tot de galeien. »

Ziedaar, roept de Liberaal uit « genoegzame bewijzen van de evangelische liefdadigheid » der eerwerdige verleden, tegenwoordige en toekomstige paters. »

WAT ONZE « TEGENWOORDIGE EN TOEKOMENDE PATERS » VAN ZIN ZIJN.

Onze geestelijken zijn dus nu — op dit oogenblik — nog in staat om 10 MILLIOEN menschen levend te doen verbranden, vermoorden, enz. — De Liberaal zegt het klaar en duidelijk.

Al wie door de geestelijken met geene goede oog aanzien wordt, verkeert dus onophoudend in den angst te pakken en naar den brandstapel te sleuren. — Om zich uit dit onophoudend gevaar te redden blijft er hem niets te doen dan, naar het voorbeeld der Communards, de priesters en paters van kant te maken.

Ziedaar Liberaal, waar uwe theorie heen leidt. — Zij zoude barbaarsch zijn, indien ze niet ongegrond, leugenachtig, valsch en belachelijk ware.

EENE ANDERE STATISTIEK.

Wat zoudt ge zeggen, Liberaal, indien wij ook eens de statistiek opmaakten van de slachtoffers der onverdraagzaamheid uwer kettersche vrienden der XVIe eeuw ? — Indien wij eens spraken van al de ongehoorde wredeheden door de protestansche zweepers in Holland, Duitschland en zelfs in België gepleegd ? Indien wij eens

zou ongetwijfeld van grooten invloed op het proces zijn. Toen de verdediger daarom de behandeling der zaak wilde verdragen, stond de aangeklaagde op en zeide : « Kwellt mijne arme moeder niet met uw verhoor, zij ligt reeds acht dagen krank te bed en lijdt aan ijndende koortsen. » Het verzoek van den zoon was overbodig, want nog op denzelfden slag kwam de tijdig, dat de moeder overleden was. Haar laatste woord was geweest : « Ik zie het zoo duidelijk als een sterrende bet aanschouwt, dat mijn zoon onschuldig is. » Max Walters ledigde den lijdenskelk tot op bodem, zonder te vreezen ; meer dan eenmaal vond de gevangenebewaarder hem op de knieën liggen en biddende.

Een half jaar was er sedert den dood van vrouw Walters verloop en eenzaam en onbewoond stond het huize daar op den Rammelsberg en schied niemand sprak meer over den eigenaar. Toen trad op een koelen herfstavond een man met gebogen hoofd den molen binnen. Eerst nadat hij gegroet had, berkeerde de vrouw van den molenaar den voormaligen opzichter van den graaf von Griefenstein. Hij overnachtte op den molen en den volgende morgen ging hij naar den Rammelsberg, en toen hij daar als een vreemdeling in zijn verlaten ouderlijk huis kwam, ontwilde een traan van weemoed aan zijn mannelijk oog. Dat kalm de wreede slagen van het lot had aangezien.

« Max Walters is vrij, men heeft hem niet van de minste schuld kunnen overtuigen, » zoo liep het gerucht van mond tot mond. En wederom rees de gestalte van den vermoorden molenaarsknecht voor hunnen geest, en het duistere was dat zijn dood omhulde, was ondoordringbaarder dan ooit.

III.

HET OVERIGE IS VREDE.

De winterstorm bulderde tegen den voorgevel